

Jaarstukken

2017

Inhoud

Jaarverslag

1 Programmaverantwoording.....	6
2. Paragrafen.....	13
2.1 Lokale heffingen.....	13
2.2 Weerstandsvermogen.....	13
2.3 Onderhoud Kapitaalgoederen.....	16
2.4 Financiering.....	18
2.5 Bedrijfsvoering.....	18
2.6 Verbonden partijen.....	18
2.7 Grondbeleid.....	18

Jaarrekening

3. Balans per 31 december 2017.....	21
4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	25
5. Toelichting op de balans per 31 december 2017.....	28
7. Toelichting op de programmarekening	
Programma 1: Bedrijfsvoering.....	36
Programma 2: Waterrecreatie.....	37
Programma 3: Landrecreatie.....	38
Programma 4: Baggeren.....	39
Programma 5: Ontwikkeling.....	40
Programma 6: Wimpels, donaties en vrijwilligers.....	41
8. Wet normering topfunctionarissen.....	42
9. Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheden 2017.....	45
10 Controleverklaring 2017.....	49

Jaarverslag

2017

Programmaverantwoording

Beleidskader

Recreatieschap Marrekrite onderhoudt en beheert vanouds meer dan 3.500 vrije ligplaatsen midden in de natuur en verricht tal van taken die hiermee samenhangen. Marrekrite ontwikkelt bijvoorbeeld ook nieuwe ligplaatsen en nieuwe typen voorzieningen. Vanouds vormen dergelijke werkzaamheden ten behoeve van de watersport de kerntaak van Marrekrite.

Het jaar betekende een jubileum voor het schap. In september werd het 60-jarig bestaan gevierd met deelnemers, vrijwilligers en nauw betrokkenen.

Sinds 2012 is Marrekrite “aan land gegaan”. De hoofdtaak op land is het beheer en onderhoud van het fiets- en wandelknooppuntnetwerk. De coördinatie van het in kaart brengen en up-to-date houden van de routes in Fryslân behoort ook tot het werk van het schap. De ontsluiting ervan overigens niet, wat maakt dat over een herverdeling van taken op dit beleidsterrein in 2017 overleg met de Provincie en Merk is gestart. Routes zijn een cruciaal toeristisch instrument. Deze dienen professioneel te worden opgepakt en ontsloten.

Behalve het uitvoeren van de genoemde taken adviseert Marrekrite de deelnemers over voorkomende zaken die te maken hebben met de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden. Als GR doet Marrekrite dit werk namens de Provincie Fryslân en de Friese gemeenten. Ooststellingwerf is als enige Friese gemeente geen lid van de GR. Voor de Groningse gemeente De Marne voert Marrekrite op het Lauwersmeer het onderhoud uit aan het “Groningse deel” van de voorzieningen. Dit gebeurt tegen een jaarlijkse vergoeding. De Marne is geen lid van de GR.

In het voorjaar van 2016 heeft Marrekrite haar Toekomstplan 2020 gepresenteerd. Alle maatregelen die wij jaarlijks treffen, ook die in 2017, kunnen worden gezien als stappen die bijdragen aan het stelselmatig realiseren van dit plan. Tegelijk zien we dat ons takenpakket zich gaandeweg ook verbreedt. Enerzijds is dit mooi en is het een teken van vertrouwen, anderzijds moet goed worden bedacht dat de rek en ruimte in personele zin eruit is en dat de financiële kaders al jaren bevroren zijn. Hierop wordt onderstaand nader ingegaan.

Samenvattend hebben de werkzaamheden van Marrekrite als doel een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Samen met Merk Fryslân en andere partijen werkt Marrekrite aan het opschalen van de recreatie en het toerisme in en naar Fryslân. Marrekrite staat als organisatie middenin de samenleving. Wij prijzen ons gelukkig met een zeer betrokken groep vrijwilligers en veel watersporters, zeker de Friese, hebben het gevoel dat Marrekrite “van hen is”. Als organisatie stellen wij ons laagdrempelig op en zijn gemakkelijk benaderbaar en onderscheiden ons door snel en praktisch handelen, maar altijd met het vizier op de langere termijn. Zeker nu we zo duurzaam bouwen, zowel in type materiaal als in levensduur, moeten wij ons voortdurend de vraag stellen: “Hoe zou de wereld er in 2050 uitzien?”, want dan liggen de steigers en damwanden die wij nu bouwen er als het goed is nog even mooi bij. Dit zijn lastige vragen, want waar je vroeger in 20 jaar bepaalde veranderingen zag, zie je die nu in 2 jaar. Regeren is vooruitzien, maar lang vooruitzien wordt steeds moeilijker. Toch is dat essentieel. Elke dag realiseren we ons dat we met publieke middelen werken. Dat levert verplichtingen op.

Wat hebben we in 2017 gedaan?

Programma Bedrijfsvoering

Op deze plaats wordt op hoofdlijnen naar het jaar 2017 gekeken. In de Jaarrekening wordt specifiek per programma gekeken naar de realisatie in verhouding tot de ramingen.

De grootste zorgen die we hadden, lagen op personele vlak met de (ongeneeslijke) ziekte van een van onze beleidsmedewerkers. Dit heeft flink persoonlijke en zakelijke wissels getrokken op de collega's en op de organisatie. Er moest werk worden overgenomen, er moest werk worden uitbesteed, dan wel, zaken konden minder vlot worden opgepakt dan men van ons gewend is. De formatie is als gevolg van de ziekte van onze collega tijdelijk iets gegroeid. Dit was onvermijdelijk. Per mei 2017 is een ervaren beleidsmedewerker aangetrokken om onze zieke collega te vervangen.

Iets anders is dat er steeds meer vragen bij Marrekrite worden neergelegd, die voorheen bij andere partijen werden belegd. Dat is een logische ontwikkeling, want voor de deelnemers is het uitvoeren van taken via het gezamenlijke uitvoeringsorgaan Marrekrite op een aantal domeinen per saldo de goedkoopste en efficiëntste weg. De GR doet waar die voor bedoeld is. Voor Marrekrite is tevens een blijk van vertrouwen vanuit de deelnemers. Echter, meer werk betekent meer uren maken. Dat kan worden opgelost door werk uit te besteden of tijdelijk personeel binnen te halen. Beide is gebeurd. Voor het project *Routestructuren bij de tijd & compleet* is begin 2017 voor de duur van 2 jaar (projectbasis) een extra medewerker aangesteld. Daarnaast is een aantal specialistische taken aan ingehuurde professionals uitbesteed.

Tenslotte is er nog een derde stroom die effect had en heeft op de personele bezetting. Marrekrite is al een paar jaar bezig om diensten te “insourcen”, die voorheen “buiten de deur” werden verzorgd. We zien dat dit kostentechnisch interessant is en dat bovendien de sturing op de kwaliteit van ons werk sterk toeneemt. We zagen bijvoorbeeld de laatste jaren een sterk afnemende betrouwbaarheid van de dienstverlening vanuit Empatec. Een ontzorgend contract waarin dit SW-bedrijf voor Marrekrite alle werk op groengebied voor haar rekening nam, bleek in de praktijk een dossier vol zorgen te worden. Alles tegen elkaar afwegende was het risico voor Marrekrite te groot om op de oude voet door te gaan, dat wil zeggen, doorgaan met een contract waarin al het maai- en snoeiwerk integraal bij Empatec lag. Daarom is de Voorman Groen van Empatec overgegaan naar Marrekrite, en wordt er inmiddels geïnvesteerd in een eigen machines en schepen. Het voordeel is bovendien dat we de Voorman Groen nu ook in de wintermaanden tot onze beschikking hebben, zodat het winterwerk efficiënter kan worden gedaan. Vanaf 2018 levert Empatec alleen nog maar SW-personeel, het hele groengeburen wordt door Marrekrite zelf geregisseerd. Het jaar 2017 was wat dat betreft een overgangperiode. Tegenover de voordelen van insourcen staat overigens ook een nadeel: Marrekrite wordt kwetsbaarder op personeel vlak.

Een vergelijkbare stap als we in 2017 op het vlak van het groenbeheer hebben gezet, is een paar jaar geleden al gezet door de vaart met de milieuboot (ophalen van recreatie-afval) te insourcen. Voorheen verzorgde Boarnsterhim deze dienst en werd er door de deelnemers via Marrekrite flink voor betaald. Nu we de boot en de schipper in eigen beheer hebben, kunnen we veel goedkoper werken. Met maar één schipper bleef het vuilnisvaren wel kwetsbaar. Op het moment dat de “oude” schipper in 2017 gebruik wilde maken van het Generatiepakt (en dus terugging naar 50%) heeft Marrekrite een jonge, tweede schipper aangesteld. Tevens is er een zzp-er in de achtervang opgeleid, zodat we met recht kunnen zeggen dat we in 2017 fors meters hebben gemaakt met het zekeren van deze unieke dienst.

Jaarlijks halen wij zo'n 175 ton recreatie-afval op. Hiervoor staan er 120 containers van 2500 liter elk in de provincie, verspreid over onze ligplaatsen. Marrekrite wordt hier alom voor geprezen. Marrekrite spant zich stevig in om zwerfafval zoveel mogelijk te voorkomen en Fryslan netjes schoon te houden.

De gedachte achter het insourcen van diensten is, behalve het kostentechnische voordeel en het feit dat de sturing toeneemt, ook dat al deze buitendienstmedewerkers in de winter een gezamenlijke ploeg vormen die werkt aan een gedifferentieerd pakket werkzaamheden, van het onderhoud aan machines en middelen, tot aan winterwerk in het buitengebied en klein onderhoud aan ligplaatsen. In de zomer is de ploeg weer "los zand" en voert iedereen zijn eigen gespecialiseerde taak uit.

Al deze maatregelen maken dat Marrekrite de afgelopen jaren steeds meer is gaan doen met dezelfde middelen. Al jaren zijn de bijdragen van de deelnemers gelijk gebleven. Er wordt zelfs tot 2021 niet eens geïndexeerd, waardoor het besteedbaar budget per saldo feitelijk steeds verder afneemt.

Van jaar op jaar zijn de positieve effecten van al deze maatregelen en veranderingen niet meer zo goed zichtbaar, daar het positieve resultaat van een bepaalde maatregel in de begroting van het volgende jaar wordt meegenomen als zijnde de werkelijkheid. Het is goed zich dit te realiseren. Wij krijgen weleens de opmerking dat het insourcen van mensen het binnenhalen van risico's is. Op zich is dat juist, maar afgezet tegen de voordelen is het wel duidelijk dat het een heel rationele keuze is. Wie goed kijkt wat er op dit moment allemaal meer wordt gepresteerd met per saldo minder middelen dan 5 jaar geleden, kan niet anders dan beamen dat er grote stappen zijn gezet. Tijdens presentaties over de Marrekrite in andere regio's (Groningen, Noord-Holland) is men niet alleen erg jaloers op wat wij in Fryslan met elkaar in 60 jaar hebben opgebouwd, men vindt het zonder uitzondering onvoorstelbaar dat dat wij de zaak kunnen rondmaken met een zo beperkte begroting. De eerlijkheid gebiedt dan ook te zeggen dat Marrekrite de Provincie Fryslan ook weer voor het jaar 2017 de nodige credits schuldig is, want buiten de reguliere financiering om is er op een aantal programma's stevig extra gefinancierd (aanpakken fiets- en wandelnet, aanpakken vuilwaterproblematiek). Dergelijke zaken hadden met de huidige relatief bevroren begroting nooit kunnen worden opgepakt.

Om het geheel aan taken en werkzaamheden binnen Marrekrite te stroomlijnen, risico's te beperken en rust en duidelijkheid te brengen, is in 2017 gestart met een organisatie-ontwikkelingstraject. Aan de hand van de ISO-systematiek worden de processen, verantwoordelijkheden en taken binnen de organisatie geïnventariseerd en logisch met elkaar in verband gebracht. Dit zal naar verwachting meer zicht geven op de werkelijke belasting binnen de organisatie en een exacter idee geven van de optimale formatie. Wanneer de deelnemers in de toekomst vragen of Marrekrite een bepaalde extra taak misschien ook kan oppakken, kan dan, beter dan nu worden bepaald in hoeverre de bestaande organisatie dit kan opvangen, dan wel, of er extra (tijdelijke) maatregelen moeten worden getroffen. Bovendien, en dat is intern gesproken het voornaamste doel van het traject, brengt het structuur en duidelijkheid en daarmee ook meer rust in de organisatie. Door alle bewegingen van de laatste jaren is helder dat er veel van medewerkers wordt gevraagd. In de vaart en ambitie van de organisatie is het niet meteen voor iedereen duidelijk hoe het allemaal komt. Het gesprek hierover is overigens binnen de organisatie wel heel open en gemakkelijk. Dat helpt, maar lost het onderliggende vraagstuk uiteindelijk niet op.

De bovenstaande zaken hebben gemaakt dat Marrekrite in 2017 een flinke groei van het aantal personeelsleden heeft gezien, van 6 naar 9 mensen (= 6.5 fte). Daarbij moet worden opgemerkt dat het voor twee plekken om een tijdelijke groei gaat. Daarnaast zijn er op inhuurbasis 2 tijdelijke krachten aangetrokken, de een voor 2 dagen per week en de ander voor slechts een aantal uren per week.

De personeelskosten voor de medewerkers drukken op verschillende programma's, dan wel op de Algemene Reserve. Een groot deel van deze personele verandering was begin 2016, toen de Begroting 2017 werd opgesteld, niet voorzien, maar is via diverse begrotingswijzigingen opgelost.

Programma Waterrecreatie

In 2017 hebben we een mooie slag geslagen op het vlak van het planmatig (groot) onderhoud. Er is een groot aantal steigers vervangen. De regie hierop is volledig door Marrekrite zelf verzorgd. Elke vervanging is als een project meervoudig onderhands aanbesteed en, een enkel detail daargelaten, is het werk op hoog niveau en kosten-efficient uitgevoerd. Inmiddels is het vervangen van steigers een standaardproces binnen Marrekrite geworden dat we volledig in de hand hebben. De laatste jaren zijn de steigers qua ontwerp nog steeds iets verbeterd en ook procestechnisch hebben we de nodige slagen gemaakt. Zo worden de steigers nu in delen (prefab) in de fabriek van Lankhorst in elkaar gezet. Dat betekent dat de SW-ploeg niet alleen betrokken is bij de productie van het gerecyclede kunststof, maar dat de ploeg dit materiaal vervolgens ook nog grotendeels in de fabriek vermaakt tot steigers. Hierdoor komt er ook nauwelijks meer bouwafval in het buitengebied in het water. Het bouwen vindt immers vooral in de fabriek plaats. De aannemer plaatst simpelweg de palen en hangt de nieuwe dekken eraan. Een nieuwe steiger wordt zo gemiddeld in een dag of 3 geplaatst.

Qua herbouw van steigers kan worden vermeld dat we allerlei voorzieningen rondom de Grienes op het Snitsermar hebben vervangen, evenals de steigers aan de Langesleat bij Earnewald. Dit laatste is overigens gedaan met de wimpelopbrengst uit 2016. Er is een bord geplaatst met tekst waarin de watersport wordt bedankt voor haar bijdrage.

Voor het werk aan de damwanden hebben we met een gespecialiseerd ingenieursbureau gewerkt. Waar het wat steigers betreft vaak om relatief overzichtelijke vervangingen gaat, gaat het bij damwanden om veel complexere projecten. Er zijn grondsonderingen nodig, er dienen vaak nieuwe ontwerpen gemaakt worden, het terrein dient vaak opgehoogd en aangepakt te worden, et cetera. Marrekrite beschikte in 2017 over onvoldoende capaciteit (qua uren en qua kennis) om dergelijke projecten efficiënt te kunnen aansturen. Hierdoor hebben we besloten extra kosten te maken voor de inhuur van specialisten. Anderzijds heeft dit geleid tot erg strakke inschrijvingen en goed werk, waardoor deze inhuur zichzelf deels terugverdiende.

Er zijn een aantal heel belangrijke plekken voor de watersport aangepakt, zoals De Hemmen, waar we op het baggeren na, nu voor de komende decennia helemaal klaar zijn. Ook is de helft van ligplaatsen ter hoogte van de Joutersluis aangepakt, evenals de populaire Kaai bij Langweer en het kenmerkende eiland SL-01, aan de noordzijde van de Grutte Brekken ter hoogte van de Riensleat. Daarnaast hebben we de regie op het herbouwen van twee eilanden in de Aldegaaster Brekken van de Provincie Fryslan overgenomen. Hiervoor is een extra bijdrage ontvangen. Al met al is er in 2017 een forse slag geslagen waar het gaat om het planmatig onderhoud, waarbij er ook mooi is ingelopen op uitgesteld werk van eerdere jaren.

Het beleid waarbij we sturen op *het handhaven en zelfs uitbreiden van het aantal locaties* valt goed bij alle betrokken partijen. Iedereen weet dat het geen probleem is om her en der stevig in te korten. Het is duidelijk dat de huidige 40 km aan voorzieningen ruim voldoende is. Het behoud van plekken – stille en drukke locaties – is daarom veel belangrijker dan het behoud van de huidige overcapaciteit. Echter, we realiseren ons heel goed hoe gevoelig deze materie ligt. Belangrijk is dat men ziet en ervaart dat Marrekrite in voorkomende gevallen altijd weldoordacht en in goed overleg opereert.

Programma Landrecreatie

Op het vlak van de landrecreatie stond het jaar 2017 geheel in het teken van de afronding van het project *Routegebonden Recreatie Zuidoost* en het opstarten van het project *Routestructuren bij de tijd & compleet*. Voor dit laatste project heeft Marrekrite vanuit de provincie een forse extra bijdrage gekregen. In 2017 is gestart met het inventariseren van alle maatregelen die nodig zijn om dit project tot uitvoering te kunnen brengen. Hiervoor is voor de duur van 2 jaar een extra projectmedewerker aangesteld. Deze optie is aanmerkelijk goedkoper dan gedurende 2 jaar een bureau in te huren.

Programma Baggeren

In 2017 is niet de gehele jaarbijdrage (€ 144.417) benut. Het positieve saldo (€ 124.302) wordt toegevoegd aan het Baggerfonds

Programma Ontwikkelingen

Ook in 2017 bleek weer dat naarmate er meer partijen betrokken zijn bij projecten, de lijnen langer worden en de complexiteit toeneemt. Het is een open deur, maar tegelijk wel een realiteit waarmee wij te maken hebben. Vanuit het verleden hebben wij inmiddels de ervaring dat integrale projecten waarin wij als Marrekrite niet de leiding hebben, eigenlijk maar één echt voordeel opleveren en dat is co-financiering. Dit maakt dat we steeds helder worden in de voorwaarden die wij stellen. Het liefste nemen wij de leiding over ons deel van het project zelf op ons, echter dat kan niet altijd. Alleen dan kunnen we de slagkracht leveren die men van ons gewend is. Hebben we deze sturing niet, dan zien we dat projecten lange doorlooptijden hebben of niet conform onze kwaliteitseisen worden opgeleverd. Dergelijke ervaringen plaatsen ons voor een lastig dilemma. Enerzijds zijn we grote voorstanders en pleitbezorgers van meer samenwerken tussen overheden en directe partners, anderzijds streven we naar zoveel mogelijk sturing op ons deel van de output. Aan het einde van 2017 hebben we in ieder geval moeten constateren dat een aantal integraal opgezette projecten opnieuw een jaar moet worden doorgeschoven.

Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

De verkoop van onze wimpel vertoont gedurende het verloop van de laatste jaren qua opbrengst enige fluctuatie, maar die is nooit erg groot. In 2018 was de netto-opbrengst van de wimpelverkoop iets lager dan het jaar 2017 (ca. 3%), echter, daar staat tegenover dat we meer donaties kregen. Wellicht heeft onze actie om duidelijker op de website aan te geven dat we de ANBI-status hebben en dat wij schenkingen en giften zeer toejuichen, vruchten afgeworpen. Evengoed kan het echter om toevalstreffers gaan. Wat dat betreft kijken we met nieuwsgierigheid uit naar de jaren die komen. Helder is in iedere geval dat het – de trends binnen de watersport in ogenschouw nemend - niet realistisch is om te verwachten dat de wimpelverkoop nog een forse groei te zien zal geven. Daarbij worden onze vrijwilligers ook steeds ouder en neemt het aantal actieve verkoopmomenten in het veld dus af. De aanwas van jonge verkopers die ook fanatiek te werk gaan, is beperkt. Al met al is het consolideren van de bestaande situatie al een hele prestatie. We zien overigens wel een toename van de verkoop via onze webshop, maar dan zal niemand verbazen.

Deelnemersbijdragen

In de DB-vergadering van donderdag 10 april 2014 is afgesproken om de deelnemers tegemoet te komen in deze tijd van bezuinigingen. In de Begroting 2017 is de deelnemersbijdrage 2017 daarom niet geïndexeerd (2% korting). In dit jaarverslag treft u dus niet-geïndexeerde bijdragen aan.

BBV

De opzet van de Jaarstukken is conform het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en Provincies. Alle deelnemers ontvangen de Jaarstukken eerst in “concept”. Vóór 15 juli 2018 ontvangen alle deelnemers de vastgestelde Jaarstukken.

Bestemming resultaat

Het resultaat is dit jaar € 398.012 nadelig. Per programma wordt het resultaat ten gunste/ten bate gebracht aan een bepaald fonds/reserve conform de begroting 2017. In het onderstaande overzicht is het resultaat volgens de gebruikelijke wijze verdeeld.

Wat heeft het gekost?

4. Programmarekening over begrotingsjaar 2017

	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Realisatie vorig begrotingsjaar		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	428.105	-421.462	6.643	452.265	-536.212	-83.947	450.587	-511.399	-60.812	428.524	-420.227	8.297
Waterrecreatie	724.087	-1.340.000	-615.913	950.829	-1.855.242	-904.413	729.280	-1.287.067	-557.787	1.026.200	-978.786	47.414
Landrecreatie	101.897	-101.897	-	201.897	-201.897	-	127.768	-132.596	-4.828	315.778	-311.986	3.792
Baggeren	144.417	-144.417	-	144.417	-237.000	-92.583	144.417	-20.115	124.302	144.417	-92.230	52.187
Ontwikkelingen	12.089	-25.470	-13.381	374.589	-538.870	-164.281	12.644	-82.041	-69.397	12.089	-83.743	-71.654
Wimpels, donaties & vrijwilligers	170.000	-14.500	155.500	170.000	-14.500	155.500	182.773	-12.263	170.510	191.853	-17.329	174.524
Subtotaal	1.580.595	-2.047.746	-467.151	2.293.997	-3.383.721	-1.089.724	1.647.469	-2.045.481	-398.012	2.118.861	-1.904.301	214.560
Algemene dekkingsmiddelen												
Saldo compensabele BTW en uitkering	325.599	-325.599	-	492.948	-492.948	-	417.231	-417.231	-	269.500	-269.500	-
Subtotaal	325.599	-325.599	-	492.948	-492.948	-	417.231	-417.231	-	269.500	-269.500	-
Resultaat vóór bestemming	1.906.194	-2.373.345	-467.151	2.786.945	-3.876.669	-1.089.724	2.064.700	-2.462.712	-398.012	2.388.361	-2.173.801	214.560
Toevoeging/onttrekking aan reserves	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*
Algemene reserve	148.945	6.643	155.588	358.273	-83.947	274.326	358.273	139.188	497.461	149.976	208.297	358.273
Onderhoudsfonds**	1.514.422	-460.413	1.054.009	2.531.112	-748.913	1.782.199	2.531.112	-587.277	1.943.835	2.509.174	21.938	2.531.112
Landrecreatiefonds	1.054.240	-	1.054.240	38.125	-	38.125	38.125	-4.828	33.297	34.333	3.792	38.125
Baggerfondsen	273.542	-	273.542	1.106.427	-92.583	1.013.844	1.106.427	124.302	1.230.729	1.054.240	52.187	1.106.427
Ontwikkelingsfondsen	34.262	-13.381	20.881	376.270	-164.281	211.989	376.270	-69.397	306.873	447.924	-71.654	376.270
Subtotaal	3.025.411	-467.151	2.558.260	4.410.207	-1.089.724	3.320.483	4.410.207	-398.012	4.012.195	4.195.647	214.560	4.410.207
Resultaat ná bestemming			-			-			-			

*Saldo reserves/fondsen na verrekening resultaatbegrotingsjaar

** Het saldo van het Onderhoudsfonds wordt gevormd door het saldo van de programma's Waterrecreatie en Wimpels, donaties & vrijwilligers toe te voegen of te onttrekken aan dit fonds.

2 Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Bij Recreatieschap Marrekrite is geen sprake van lokale heffingen.

2.2 Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen is het vermogen om de financiële risico's van de GR Marrekrite te kunnen opvangen, zonder dat dit directe gevolgen heeft voor de lopende bedrijfsvoering. Om te kunnen bepalen of het weerstandvermogen per 31 december 2017 van Marrekrite toereikend is, dient te worden beoordeeld welke risico's recreatieschap Marrekrite loopt en wat de mogelijke (financiële) impact van deze risico's zijn.

Het eigen vermogen, voor resultaatbestemming 2017, van Marrekrite bedraagt per 31 december 2017:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Overzicht reserves en fondsen	31-12-2017
Algemene reserve	297
Onderhoudsfonds	2.144
Landrecreatiefonds	33
Baggerfonds	1.231
Ontwikkelingsfonds	307
Totaal	4.012

Algemene reserve

De Algemene reserve dient ter dekking van de onvoorziene uitgaven, in het bijzonder de onvoorziene overheadkosten. Voor de onderhouds- en baggeractiviteiten zijn bestemmingsreserves en –fondsen gevormd. Marrekrite is een GR waarbij de overhead van beperkte omvang is en in belangrijke mate bestaat uit het personeel en de vaste organisatiekosten.

Het grootste risico voor Marrekrite is dat als gevolg van ziekte, vertrek of uitval, extra personeel of duurder personeel (bijvoorbeeld inhuur van interim-personeel of uitzendkrachten) moet worden aangetrokken om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. De kans dat dit risico zich voordoet is, gelet ook op de huidige ontwikkelingen waarbij sprake is van een langdurig zieke werknemer, redelijk groot aanwezig.

Voorzichtigheidshalve wenst Marrekrite voor dit risico een reserve ter grootte van 50% van de jaarlijkse personeelskosten aan te houden. De werkelijke personeelskosten bedragen over 2017

ongeveer € 440.000 en dit resulteert in een benodigde weerstandscapaciteit van € 220.000. De huidige omvang van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2017 ongeveer € 297.000, waardoor geconcludeerd kan worden dat de huidige algemene reserve op peil is.

Eventuele materiële risico's in de vaste organisatiekosten worden door Marrekrite als beperkt geschat, omdat hier in belangrijke mate sprake is van flexibiliteit, dan wel, doordat deze kosten grotendeels zijn afgedekt met verplichte verzekeringen. Recreatieschap Marrekrite is gevestigd in een huurpand, waarbij de jaarlijkse huurkosten, in relatie tot de begrote lasten, beperkt van omvang zijn.

Bestemmingsreserves en -fondsen

De bestemmingsreserves- en fondsen van Marrekrite hebben tot doel om het meerjarig onderhoud aan de aanlegvoorzieningen, fietsknooppunten en wandelknooppunten te kunnen doen en om bepaalde baggerwerken te kunnen financieren. Een risico in dit verband is dat, als gevolg van het uitstel van onderhoudswerkzaamheden en onder invloed van extreme weersomstandigheden, er sprake kan zijn van een verslechtering van de (technische) staat van deze voorzieningen en knooppunten. Marrekrite heeft haar controlecycli hier echter specifiek op ingericht zodat tot nu toe altijd kan worden gesproken over theoretische risico's. Ook in 2017 hebben wij niet of nauwelijks hoeven overgaan tot het, vanuit veiligheidsoverwegingen, afsluiten van voorzieningen.

Om te kunnen beoordelen of de bestemmingsreserves en -fondsen toereikend zijn, heeft Marrekrite voor deze verschillende onderhoudscategorieën een meerjaren-onderhoudsprogramma opgesteld. Overigens heeft het Dagelijks Bestuur en de directie hierbij de mogelijkheid om af te wijken van het opgestelde onderhoudsprogramma. In nood kan per direct besloten worden om niet of gedeeltelijk tot vervanging over te gaan of te wachten tot Marrekrite over voldoende liquiditeiten beschikt om het onderhoud uit te kunnen voeren. Dit past bij de wens van het Algemeen Bestuur/de deelnemers om het onderhoud uit eigen middelen te financieren en hiervoor geen langlopende financieringen af te sluiten.

Aanwezige stille reserves

Naast bovenstaande reserves beschikt Marrekrite ook over meerdere kavels landbouwgrond. In het verre verleden zijn deze gronden veelal “om niet” verkregen en niet op de balans gewaardeerd, aangezien het BBV dit niet toestaat. Afhankelijk van wijzigingen in de toekomstige bestemming van deze kavels, kan Marrekrite besluiten om overbodige gronden in de toekomst te verkopen aan boeren (en/of andere belangstellenden). De omvang van deze stille reserves op overtollige kavels is op de balansdatum niet door Marrekrite bepaald.

Financiële kengetallen

Voor Marrekrite zijn alleen de kengetallen netto-schuldquote (artikel 11 lid 2, sub d, 1a BBV), solvabiliteit en structurele exploitatieruimte van toepassing. Het kengetal netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (artikel 11 lid 2, sub d, 1b BBV) is niet berekend, omdat deze dezelfde uitkomst heeft als de netto-schuldquote 1a. De overige kengetallen zoals opgenomen in artikel 11 BBV, waaronder grondexploitatie en belastingcapaciteit, zijn niet van toepassing voor Marrekrite en zijn derhalve in dit hoofdstuk niet verder uitgewerkt.

Netto schuldquote (artikel 11 lid 2, sub d, 1a BBV)

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Bij jaarrekening ultimo boekjaar:	jaarrekening 2017	Begroting (na wijziging) 2017	jaarrekening 2016
[A] Vaste Schulden	-	-	-
[B] Netto vlottende schuld	213	213	299
[C] Overlopende passiva	1.308	1.308	335
[D] Financiële vaste activa	-	-	-
[E] Uitzettingen < 1 jaar	975	975	351
[F] Liquide middelen	4.425	4.425	4.564
[G] Overlopende activa	5	5	11
[H] Totale baten	2.065	2.787	2.388
Structurele exploitatieruimte			
(SOM([A] t/m [C]) -/- SOM ([D] t/m [G])) / H (in %)	-188%	-139%	-180%

Een negatieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een overschot aan (liquide) middelen. Dit past ook binnen het beleid van het Algemeen Bestuur om het beheer en onderhoud in relatie tot aanlegvoorzieningen, fietsknooppunten, wandelknooppunten en baggerwerkzaamheden, te dekken uit eigen middelen en hiervoor geen vreemd vermogen aan te trekken.

Solvabiliteitsratio

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Bij jaarrekening ultimo boekjaar:	jaarrekening 2017	Begroting (na wijziging) 2017	jaarrekening 2016
[A] Eigen vermogen (cf. artikel 42 BBV)	4.012	2.558	4.410
[B] Balanstotaal	5.533	2.958	5.049
Solvabiliteit ([A] / [B]) x 100%	73%	86%	87%

Naar mate het solvabiliteitspercentage hoger is, hoe beter een onderneming (of gemeenschappelijke regeling) in staat is om aan de verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van Marrekrite is, mede ook gelet op de beperkte organisatieomvang, zeer goed te noemen.

Hierbij dient wel de kanttekening te worden gemaakt dat een groot deel van het eigen vermogen bestemd is voor het groot onderhoud aan aanlegvoorzieningen, fiets- en wandelknooppunten en voor baggerwerkzaamheden. Hiervoor wordt ook verwezen naar hetgeen hierboven reeds is geschetst.

Structurele exploitatieruimte

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Bij jaarrekening ultimo boekjaar:		jaarrekening 2017	Begroting (na wijziging) 2017	jaarrekening 2016
[A]	Totale structurele lasten	2.462	3.384	2.174
[B]	Totale structurele baten	2.065	2.787	2.388
[C]	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	124		286
[D]	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	522	1.090	71
[E]	Totale baten	2.065	2.787	2.388
Structurele exploitatieruimte				
(([B] - [A]) + ([D] - [C])) / [E] x 100 %		0%	0%	0%

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is. Een hoog percentage geeft aan dat de organisatie beschikt over een positief resultaat op haar structurele activiteiten.

Het percentage van de structurele exploitatieruimte is bij Marrekrite over het algemeen nagenoeg nihil, omdat het eventuele overschot, respectievelijk tekort, op de verschillende programma's wordt gedekt door middel van een dotatie, dan wel onttrekking aan de gerelateerde bestemmingsreserve (of fonds).

2.3 Onderhoud Kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Onderstaande opsomming van voorzieningen vertaalt zich in totaal circa 325 locaties met meer dan 600 voorzieningen en een totale capaciteit voor circa 3.800 boten (gemiddelde lengte 10-11 meter).

Ligplaats	Meters voorziening 2017
MarBoeien*	147
Containerplateau	100
Damwand beton	2.448
Damwand beton met meerpaal grote schepen	91
Damwand hout	10.881
Damwand KLP	1.681

Damwand Prolock	293
Drijvende steiger kunststof	243
Kanosteiger	66
Steiger Gampett	1.056
Steiger hout	8.347
Steiger KLP**	9.768
Trailerhelling	8
Tuigsteiger hout	851
Tuigsteiger KLP	4.118
Totaal, inclusief De Marne	40.098

* Voor elke MarBoei is 3 meter aanlegplaats berekend.

** Een deel van deze voorzieningen is uitgerust met meerpalen voor grote schepen.

Containers

De containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig - gerepareerd door de schipper van de milieuboot. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd. Tot 2019 worden de containers jaarlijks afgeschreven.

Containerboot (MK2)

De containerboot (milieuboot) is eind 2013 aanschaf om met ingang van 2014 het recreatie-afval in eigen beheer te kunnen inzamelen. De verwerking van het afval blijft een taak van Omrin. Het kleine (dagelijkse) onderhoud aan het schip wordt uitgevoerd door de schipper.

De afschrijving van de schepen vindt plaats over een periode van 15 jaar. De jaarlijkse last voor de afschrijving van de milieuboot is € 4.895 (aanschafwaarde minus restwaarde verdeeld over 15 jaar).

In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen.

Werkship (MK1)

De werkboot is halverwege 2013 aanschaf en wordt ook gedurende 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip ligt in een jachthaven in Sneek (centrale ligging). Voorgaande jaren werd het technisch onderhoud uitbesteed. Sinds het team is uitgebreid met een technisch medewerker watersport hoeft het technisch onderhoud aan de werkboot niet meer volledig te worden uitbesteed. Deze medewerker doet veel van het onderhoud zelf. Eind 2014 is in verband met de veiligheid een spudpaal geïnstalleerd (de technisch medewerker vaart alleen).

Duwponton

De werkponon is 6 x 4 meter groot. Het ponton is aangekocht om kleine onderhoudswerkzaamheden te kunnen doen en om schapen mee te vervoeren. Het ponton is in 2016 onder meer ingezet om (winterwerk) groenonderhoud te kunnen doen.

Installatie YOSS

In het project Vuilwaterboot wordt gedurende het seizoen vuilwater opgehaald bij de watersporters. Het schip waarmee de schippers varen, is eigendom van de provincie. De vuilwaterinstallatie die op het schip staat, is door ons aangeschaft. Het project duurt in principe drie jaar (2014, 2015 en 2016).

Borden netwerken

De knooppuntenborden en informatiepanelen van het fietsknooppuntennetwerk blijven formeel eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten.

Kantoorinventaris

De kantoorinventarisatie is opgenomen in de balans en er wordt jaarlijks volgens de voorschriften op afgeschreven.

2.4 Financiering

Er wordt gewerkt volgens een Treasurystatuut en een Financiële Verordening. Er zijn geen langlopende schulden. De liquide middelen zijn vastgezet in risicoloze obligaties en in internetspaarrekeningen en rekening courant-tegoeden bij banken.

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van Schatkistbankieren. De overheid stelt ook Gemeenschappelijke Regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg is het verlies van rente-inkomsten. De rente op de rekening-courant van Schatkistbankieren is bijzonder laag in tegenstelling tot de rente op de bestaande rekeningen.

2.5 Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten in het programma Bedrijfsvoering bestaat uit de salariskosten van de zes medewerkers en uit de secretariaatskosten, inclusief de huur van de kantoorruimte.

Voor speciale projecten en in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is, worden er tijdelijk externe medewerkers ingehuurd. Bij nieuwbouwprojecten worden deze kosten zo veel mogelijk meegenomen in de projectkosten.

2.6 Verbonden partijen

Niet van toepassing.

2.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. Er zijn ook enkele percelen waarop geen aanlegvoorzieningen staan. Er zijn locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of op terrein van natuurorganisaties.

Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren. Wanneer er kansen zijn om percelen te verkopen (liefst met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) dan kan

daaraan meegewerkt worden. Hetzelfde geldt voor percelen die niet volledig gebruikt worden. Indien opportuun kunnen percelen, of delen daarvan, worden verkocht. Het Algemeen Bestuur moet altijd instemmen met verkoop.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde omdat deze geen nut hebben voor andere bestemmingen. Boeren hebben er bijvoorbeeld geen belang meer bij, omdat het vaak buitendijks land betreft. Verkoop voor commercieel gebruik is veelal niet mogelijk.

Tot nog toe is (beperkt) commercieel gebruik van onze locaties niet aan de orde geweest. Er is geen reden om aan te nemen dat dit zal veranderen. De weinige inkomsten komen uit jachtrechten.

Jaarrekening 2017

3. Balans per 31 december 2017

	Ultimo 2017		Ultimo 2016	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiele vaste activa				
<u>Investerings in economisch nut</u>				
Gronden uitgegeven in erfpacht	-		-	
Overige investeringen met een economisch nut	128.225		119.720	
Totaal vaste activa		128.225		119.720
Vlottende activa				
Voorraden				
Onderhanden werken	-		-	
		-		-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	962.617		334.380	
Debiteuren	7.411		7.414	
Overige vorderingen	5.305		9.217	
		975.333		351.011
Liquide middelen				
Bank- en spaartegoeden	4.424.963		4.563.697	
		4.424.963		4.563.697
Overlopende activa				
Overige nog te ontvangen bedragen, en de voor- uitbetaalde bedragen die ten laste van het volgende begrotingsjaar komen	4.620		11.244	
		4.620		11.244
Totaal vlottende activa		5.404.916		4.925.952
Totaal generaal		<u>5.533.141</u>		<u>5.045.672</u>

	Ultimo 2017		Ultimo 2016	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	358.273		358.273	
Bestemmingsreserve	4.051.934		4.051.934	
Nog te bestemmen resultaat begrotingsjaar	-398.012		-	
Totaal vaste passiva		4.012.195		4.410.207
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	162.057		7.648	
Overige schulden	50.702		291.848	
		212.759		299.496
Overlopende passiva				
Kortlopende verplichtingen				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten geralteerde verplichtingen van vergelijkbare volume	-		-	
Verplichtingen aan overheidslichamen				
De van een Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.308.187		335.969	
		1.308.187		335.969
Totaal vlottende passiva		1.520.946		635.465
 Totaal generaal		5.533.141		5.045.672

4. Programmarekening over begrotingsjaar 2017

	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Realisatie vorig begrotingsjaar		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	428.105	-421.462	6.643	452.265	-536.212	-83.947	450.587	-511.399	-60.812	428.524	-420.227	8.297
Waterrecreatie	724.087	-1.340.000	-615.913	950.829	-1.855.242	-904.413	729.280	-1.287.067	-557.787	1.026.200	-978.786	47.414
Landrecreatie	101.897	-101.897	-	201.897	-201.897	-	127.768	-132.596	-4.828	315.778	-311.986	3.792
Baggeren	144.417	-144.417	-	144.417	-237.000	-92.583	144.417	-20.115	124.302	144.417	-92.230	52.187
Ontwikkelingen	12.089	-25.470	-13.381	374.589	-538.870	-164.281	12.644	-82.041	-69.397	12.089	-83.743	-71.654
Wimpels, donaties & vrijwilligers	170.000	-14.500	155.500	170.000	-14.500	155.500	182.773	-12.263	170.510	191.853	-17.329	174.524
Subtotaal	1.580.595	-2.047.746	-467.151	2.293.997	-3.383.721	-1.089.724	1.647.469	-2.045.481	-398.012	2.118.861	-1.904.301	214.560
Algemene dekkingsmiddelen												
Saldo compensabele BTW en uitkering	325.599	-325.599	-	492.948	-492.948	-	417.231	-417.231	-	269.500	-269.500	-
Subtotaal	325.599	-325.599	-	492.948	-492.948	-	417.231	-417.231	-	269.500	-269.500	-
Resultaat vóór bestemming	1.906.194	-2.373.345	-467.151	2.786.945	-3.876.669	-1.089.724	2.064.700	-2.462.712	-398.012	2.388.361	-2.173.801	214.560
Toevoeging/onttrekking aan reserves	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*
Algemene reserve	148.945	6.643	155.588	358.273	-83.947	274.326	358.273	-60.812	297.461	149.976	8.297	158.273
Onderhoudsfonds**	1.514.422	-460.413	1.054.009	2.531.112	-748.913	1.782.199	2.531.112	-387.277	2.143.835	2.509.174	-321.313	2.187.861
Landrecreatiefonds	1.054.240	-	1.054.240	38.125	-	38.125	38.125	-4.828	33.297	34.333	3.792	38.125
Baggerfonds	273.542	-	273.542	1.106.427	-92.583	1.013.844	1.106.427	124.302	1.230.729	1.054.240	52.187	1.106.427
Ontwikkelingsfonds	34.262	-13.381	20.881	376.270	-164.281	211.989	376.270	-69.397	306.873	447.924	-71.654	376.270
Subtotaal	3.025.411	-467.151	2.558.260	4.410.207	-1.089.724	3.320.483	4.410.207	-398.012	4.012.195	4.195.647	-328.691	3.866.956
Resultaat ná bestemming			-			-			-			

*Saldo reserves/fondsen na verrekening resultaatbegrotingsjaar

** Het saldo van het Onderhoudsfonds wordt gevormd door het saldo van de programma's Waterrecreatie en Wimpels, donaties & vrijwilligers toe te voegen of te onttrekken aan dit fonds.

4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

- Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

- Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegelden verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten drie jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht (netto-methode); in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Vervoersmiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Vlottende activa

Voorraden

De als “onderhanden werken” opgenomen gronden in de exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake voorzieningen gevormd en in de Balans opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste Passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet bestede middelen van uitkeringen van "Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel" worden als vooruit ontvangen middelen op de Balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

5. Toelichting op de balans per 31 december 2017 (bedragen in €)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Vervoersmiddelen	120.335	104.675
Machines, apparaten en installaties	4.300	8.770
Overige materiële vaste activa	3.590	6.275
Totaal	128.225	119.720

Het verloop in detail van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut is als volgt:

	Boek- waarde 31- 12-'16	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdrag-en van derden	Afwaar- deringen	Boek-waarde 31-12-'17
Vervoersmiddelen	104.675	30.217	-	14.557	-	-	120.335
Machines, apparaten en installaties	8.770	-	-	4.470	-	-	4.300
Overige materiële vaste activa	6.275	-	-	2.685	-	-	3.590
Totaal	119.720	30.217	-	21.712	-	-	128.225

Nadere toelichting:

In 2017 zijn 2 maaiboten aangeschaft. Betreft:

- maaiboot MK 3	€ 23.967
maaiboot MK 4	€ 6.250
	<u>€ 30.217</u>

Op de activa vinden reguliere afschrijvingen plaats.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de Balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boek- waarde 31-12-'17	Voor- ziening onin- baarheid	Balans- waarde 31- 12-'17	Balans- waarde 31- 12-'16
Vorderingen op openbare lichamen	962.617	-	962.617	334.380
Debiteuren algemeen	7.411	-	7.411	7.414
Overige vorderingen	5.305	-	5.305	9.217
Totaal	975.333	-	975.333	351.011

De specificatie van de post overige vorderingen is als volgt:

	boekwaarde per 31-12-2017	boekwaarde per 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen		
Bijdrage Provincie Fryslân inzake Vuilwaterboot	30.000	30.000
Bijdrage Provincie Fryslân inzake project Fryslân bij de tijd en compleet	500.000	-
Terug te vorderen omzetbelasting uit BTW-compensatiefonds	417.231	269.500
Overige vorderingen op openbare lichamen	<u>15.386</u>	<u>34.880</u>
	962.617	334.380
Debiteuren		
Vordering op bedrijven en instellingen niet zijnde openbare lichamen	7.411	7.414
Overige vorderingen		
Renteopbrengsten	-	2.776
Overige vorderingen	<u>5.305</u>	<u>6.441</u>
	5.305	9.217
Totaal	975.333	351.011

Nadere toelichting:

De terug te vorderen omzetbelasting betreft de vordering inzake het BTW-compensatiefonds. Van dit bedrag is € 417.231 naar rato van deelname in water en land verdeeld onder de deelnemende gemeenten.

De looptijd van de overige vorderingen is overwegend korter dan 1 jaar.

Nadere toelichting voorziening:

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit:

		boekwaarde per 31-12-2017	boekwaarde per 31-12-2016
Kas		2429	0
Rabobank rekening-courant	NL16 RABO 0335 4720 36	20.978	24.634
Rabobank bedrijfsbonusrekening	NL88 RABO 3461 4834 35	5.207	5.170
ING Zakelijke spaarrekening	NL23 INGB 0000 8895 81	1	53.617
ING vermogen spaarrekening	NL23 INGB 0000 8895 81	16.675	14.173
ING zakelijke rekening	NL23 INGB 0000 8895 81	39.673	76.103
BNG schatkistbankieren	21094	4.340.000	4.390.000
Totaal		4.424.963	4.563.697

Nadere toelichting:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren:

Begrotingsbedrag verslagjaar	3.383.721
Drempelbedrag 0,75% van begrotingsbedrag	25.378
Minimaal drempelbedrag	250.000

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden	340.533	893.749	565.599	206.940
Ruimte onder het drempel bedrag	90.533	643.749	315.599	-43.060

De Wet fido bepaalt sinds 2014 dat decentrale overheden een rekening courantverhouding dienen aan te houden met de Staat der Nederlanden. In het beginsel moeten alle overtollige liquide middelen in de schatkist worden aangehouden, tenzij deze middelen onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van de omvang van de begroting. De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen, is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit:

	boekwaarde per 31-12-2017	boekwaarde per 31-12-2016
In boekjaar betaalde bedragen die betrekking hebben op volgend boekjaar	4.620	11.244
Totaal	4.620	11.244

Nadere toelichting:

Verzekeringspremies en andere diensten die in 2017 door leveranciers zijn vooruit gefactureerd, zijn als overlopende activa op de balans geboekt zodat de kosten in het juiste boekjaar worden opgenomen.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het Eigen Vermogen bestaat uit:

	boekwaarde per 31-12-2017	boekwaarde per 31-12-2016
Algemene reserve	358.273	358.273
Bestemmingsreserve	4.051.934	4.051.934
Resultaat voor bestemming	-398.012	-
Totaal	4.012.195	4.410.207

Het verloop van de bestemmingsreserve wordt in onderstaande overzicht per reserve weergegeven:

	Boek- waarde 31-12-'16	Toevoe- ging	Ontrek- king	Bestem- ming resultaat vorig boekjaar	Vermind- ering ter dekking van afsch- rijvingen	Boekwaarde 31-12-'17
Algemene reserve	149.976	-	-	208.297	-	358.273
Totaal	149.976	-	-	208.297	-	358.273
Onderhoudsfonds	2.509.174	-	-	21.938	-	2.531.112
Landrecreatiefonds	34.333	-	-	3.792	-	38.125
Baggerfonds	1.054.240	-	-	52.187	-	1.106.427
Ontwikkelingsfonds	447.924	-	-	-71.654	-	376.270
Totaal	4.045.671	-	-	214.560	-	4.051.934

Algemene reserve:

Dit betreft een dekkingsreserve die in principe in stand dient te worden gehouden aangezien de rente ervan ten gunste van de exploitatie komt. Deze reserve kan dus niet worden ingezet voor realisering van het beleidsplan. Indien uitgaven ten laste van deze reserve zouden worden gebracht, dan zullen de binnen de normale exploitatie wegvallende rentebaten moeten worden gecompenseerd door verlaging van uitgaven, dan wel verhoging van inkomsten.

Onderhoudsfonds

Het Onderhoudsfonds heeft ten doel om lasten voortvloeiend uit groot en klein onderhoud aan de waterrecreatie-voorzieningen te kunnen dragen.

Landrecreatiefonds

Het doel van het Landrecreatiefonds is om (onderhouds-)projecten en bijzondere initiatieven/ontwikkelingen op het land, die niet vallen binnen het structurele onderhoudsprogramma, te kunnen financieren.

Baggerfonds

Het Baggerfonds heeft ten doel om bijdragen aan baggerprojecten, van bij Marrekrite aangesloten deelnemers te financieren, mits deze projecten bijdragen aan de recreatieve mogelijkheden. Daarnaast wordt uit dit fonds het bereikbaar houden van voorzieningen bekostigd.

Ontwikkelingsfonds

Het doel van het Ontwikkelingsfonds is om Marrekrite in de gelegenheid te stellen actief mee te doen aan verschillende infrastructurele projecten op het gebied van de watersport en de landrecreatie in Friesland.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	boekwaarde per 31-12-2017	boekwaarde per 31-12-2016
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	162.057	7.648
Overige schulden	50.702	291.848
Totaal	212.759	299.496

De specificatie van de post schulden aan leveranciers en handelskredieten is als volgt:

Eind 2017 zijn diverse producten aangekocht, voor werkzaamheden die hebben plaatsgevonden in 2017 en of begin 2018 worden uitgevoerd.

De specificatie van de post overige schulden is als volgt:

	boekwaarde per 31-12-2017	boekwaarde per 31-12-2016
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	13.552	14.749
Loonheffing	-	-
Pensioen	-	-
	13.552	14.749
Overige schulden		
Onderhoud provincie Fryslân	15.000	23.321
Accountantskosten	17.000	17.000
Nog te betalen kosten	-	21.628
Vuilverwijderingsbijdragen	5.150	5.150
Provincie Fryslân bijdrage uitvoeringskosten Trijehus	-	150.000
Baggerbijdrage Jeltlesleat	-	60.000
	37.150	277.099
Totaal	50.702	291.848

Overlopende passiva

	boekwaarde per 31-12-2017	boekwaarde per 31-12-2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	-	-
De van een Europese en Nederlandse overheids-lichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	1.308.187	335.969
Totaal	1.308.187	335.969

De in de Balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boek- waarde 01-01-'17	Toevoe- ging	Vrij- gevallen bedragen	Balans- waarde 31- 12-'17
Vooruitontvangen bijdrage inzake project Routegebonden recreatie Zuidoost	49.226	-	6.644	42.582
Vooruitontvangen bijdrage inzake project Vuilwaterboot	36.743	418.000	218.868	235.875
Routenetwerk Fryslân bij de tijd en compleet	250.000	529.000	44.639	734.361
Vooruitontvangen bijdrage inzake project Bouw eilanden Roospollen	-	120.000	-	120.000
Vooruitontvangen bijdrage inzake project Aldegeaster Brekken	-	200.000	200.000	-
Vooruitontvangen bijdrage inzake project Baggerwerkzaamheden Gaastmeer	-	175.369	-	175.369
Totaal	335.969	1.442.369	470.151	1.308.187

Nadere toelichting:

Project Routegebonden recreatie zuidoost

In 2014 is door zowel provincie Fryslân als de gemeenten Smallingerland, Weststellingwerf, Opsterland, Heerenveen en Ooststellingwerf een bijdrage voor dit project ontvangen.

De totale kosten voor het project zijn begroot op € 399.985.

In 2018 wordt het project afgerond. Per eind 2017 was € 42.582 nog niet besteed.

Project Vuilwaterboot

In 2014 is voor de duur van drie jaar gestart met het project Vuilwaterboot. De Vuilwaterboot vaart in de maanden juni tot en met september op de Friese wateren. Deze campagneboot heeft een installatie aan boord waarmee vuilwatertanks van plezierboten ter plekke leeggezogen kunnen worden.

Deze service wordt gratis aangeboden. Daarnaast kunnen watersporters bij de Vuilwaterboot informatie inwinnen over maatregelen die zij zelf kunnen treffen om het Friese zwemwater schoon te houden.

Op 24 mei 2016 is een aanvraag voor verlening en aanpassing van het project door Provincie Fryslân goedgekeurd. Het project kon met twee jaar worden verlengd, waarbij er zou worden geëxperimenteerd met een drijvend inleverstation in het buitengebied.

In 2017 heeft de provincie het restant van de middelen die waren gereserveerd voor de Schoonwatercampagne (€ 418.000) aan Marrekrite overgemaakt met de opdracht het project met de drijvende zuiveringen verder vorm en inhoud te geven.

Routenetwerk Fryslân bij de tijd en compleet

Op 3 mei 2016 is door Provincie Fryslân ingestemd met het project 'Routenetwerk Fryslân bij de tijd en compleet'. Het project heeft als doel de opwaardering van het fiets- en wandelknooppuntennetwerk. De bijdrage voor het project bedraagt € 1.000.000, waarbij het volgende kasritme wordt gehanteerd: 2016: € 250.000; 2017: € 500.000 en 2018: € 250.000.

Project eilanden Roospollen

Aangezien Marrekrite zekerheid wilde hebben op een aantal technische aspecten rondom de bouw van de 3 Roospollen is dit werk uitgesteld tot de zomer van 2018. De reeds ontvangen bijdragen van de Provincie staan gereserveerd totdat de uitvoering van start gaat.

Project Aldegeaster Brekken (bouw van 2 eilanden)

De Provincie heeft Marrekrite gevraagd om de aanleg van 2 verdwenen eilanden op de Aldegaaster Brekken van haar over te nemen. Hier is € 200.000 voor beschikbaar gesteld. De eventueel resterende middelen moesten worden gereserveerd voor een grootschallig baggerproject in de omgeving, het project "Baggerwerkzaamheden Aldegaaster Brekken".

Project Baggerwerkzaamheden Gaastmeer

In het project Baggerwerkzaamheden Aldergaaster Brekken werken Provincie, Wetterskip Fryslân en Marrekrite nauw samen om een aantal baggerproblemen in het gebied rondom Aldegaaster Brekken op te lossen. Het werk wordt in 2018 uitgevoerd. De gereserveerde middelen omvatten een eenmalige bijdrage van de Provincie, het restant van de middelen dat vrijvalt na de bouw van de eilanden in hetzelfde gebied en een bijdrage van Wetterskip.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE LANGLOPENDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN EN RECHTEN

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering een pand aan de Emmakade 87A te Leeuwarden.

De maandelijkse huur voor de Emmakade 87A bedraagt € 1.000. De huurovereenkomst loopt voor bepaalde tijd tot en met 1 februari 2019.

Wijziging van de huurprijs vindt plaats op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks alle huishoudens (2000=100), gepubliceerd door het CBS.

Huur boxruimte

Marrekrite huurt voor de opslag van materiaal een box aan de Ouddeelstraat 6 te Leeuwarden.

De maandelijkse huur voor de box bedraagt € 300. De huurovereenkomst loopt voor bepaalde tijd (tot en met 31 december 2018).

Voorwaardelijke verplichtingen

In het kader van het Onderhoudsfonds, Baggerfonds en het Ontwikkelingsfonds zijn tot en met 2017 geen voorwaardelijke verplichtingen aangegaan.

Baggerfonds

Aangesloten deelnemers konden tot 1 januari 2018 een beroep doen op een bijdrage vanuit het baggerfonds mist deze projecten bijdragen aan de recreatieve mogelijkheden.

Per 2018 is er een nieuwe regeling van kracht.

7. Toelichting programma rekening over 2017 (bedragen in €)

Programma 1: Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van Marrekrite ondersteunt de primaire processen effectief en draagt bij aan een flexibele samenwerking met de deelnemers. Onder het programma Bedrijfsvoering vallen onder andere de kosten voor personeel, secretariaats- en kantoorkosten, PR & Communicatie en ICT kosten. Daarnaast wordt ook de aankoop van grond, waterschapslasten en ruilverkavelings-rente verantwoord onder het programma Bedrijfsvoering.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	450.587	452.265	428.105	428.524
Lasten	-511.399	-536.212	-421.462	-420.227
Saldo	-60.812	-83.947	6.643	8.297
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-60.812	-83.947	6.643	8.297
Toevoeging/onttrekking aan reserves	60.812	83.947	-6.643	-8.297
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan de Algemene Reserve (onttrekking).

Bedrijfsvoering	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen:	428.105	428.105	0	
Verkoop grond				
Overige opbrengsten	24.160	25.487	1.327	
Financiële baten en lasten		-3.006		3.006
Uitgaven				
Personeelskosten	427.072	387.416	39.656	
Reis- en verblijfskosten (personeel)	10.640	13.213		2.573
Secretariaats- en kantoorkosten	75.000	88.452		13.452
PR & Communicatie	20.000	20.087		87
Waterschapslasten/ruilverkavelingsrente	3.500	2.231	1.269	
Aankoop grond				
Onvoorzien				
Totaal	-83.947	-60.812	42.252	19.118

De afwijking op dit programma is per saldo 23.134 voordeel.

Belangrijkste verschillen tussen begroting ná wijziging en realisatie 2017:

In 2017 zijn er op het vlak van personeel grote veranderingen binnen de organisatie geweest.

Als gevolg van ziekte moest er extra personeel worden ingeschakeld.

Daarnaast heeft de schipper van de milieuboot (vuilnisvaart) gebruik gemaakt van het Generatiepakt. Vanaf de zomer van 2017 werkt de oude schipper nog maar 50% en dus diende er een nieuwe, jonge schipper te worden aangesteld. Ten derde hebben we het proces van "insourcing" verder doorgevoerd en een Voorman Groen aangesteld. Naast hogere lasten was er daarmee ook sprake van een

verschuiving van kosten tussen de programma's Bedrijfsvoering en Waterrecreatie.

Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan de Algemene Reserve.

Opvallend is het voordeel van € 39.656 op de personeelskosten. Dit heeft te maken met het feit dat tijdelijke projectmedewerker Land begroot is op Bedrijfsvoering terwijl de uitgaven op het project zijn geboekt.

De overschrijding van € 13.452 op kantoorkosten kan worden toegeschreven aan hogere advieskosten. Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan de Algemene Reserve.

Programma 2: Waterrecreatie

Het programma Waterrecreatie bevat kosten die samenhangen met het instandhouden van onze aanleg. Dit betreft onder andere de kosten voor planmatig onderhoud, dagelijks onderhoud, groenbeheer, de Vuilwaterboot en de inzameling van recreatie-afval.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	729.280	950.829	724.087	1.026.200
Lasten	-1.287.067	-1.855.242	-1.340.000	-978.786
Saldo	-557.787	-904.413	-615.913	47.414
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-557.787	-904.413	-615.913	47.414
Toevoeging/onttrekking aan reserves	557.787	904.413	615.913	-47.414
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan het onderhoudsfonds (onttrekking).

Waterrecreatie	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen diverse projecten	950.829	729.087		221.742
Pachtterreinen		193	193	
Uitgaven				
Dagelijks Onderhoud	150.000	65.061	84.939	
Planmatig Onderhoud	1.276.000	1.055.600	220.400	
Naar balans bijdragen van derden				
Groenbeheer en onderhoud + grondwerk	150.000	143.452	6.548	
Recreatieafvalverzameling	37.500	22.954	14.546	
Project Vuilwaterschip	236.742		236.742	
Bebakening recreatievaart				
Brug- en sluisbediening	5.000		5.000	
	-904.413	-557.787	568.367	221.742

De afwijking op dit programma is per saldo 346.626 voordeel.

Belangrijkste verschillen tussen begroting ná wijziging en realisatie 2017:

De verschillen van bijdrage diverse projecten en het project Vuilwaterschip horen bij elkaar. Een en ander houdt verband met het verstrekken van de subsidie op kasbasis. In 2017 zijn wel extra middelen ontvangen voor dit project, maar de bijbehorende kosten zullen vooral in 2018 worden gemaakt.

Verder geldt ten aanzien van het Planmatig Onderhoud dat niet alle voorgenomen werken volledig in het boekjaar 2017 konden worden afgerond of opgestart (€ 220.000).

Daarnaast was er op de post Dagelijks Onderhoud ook voor 2017 conservatief begroot, omdat we niet goed kunnen voorzien in hoeverre we met extra reparaties te maken zouden krijgen als gevolg van het uitstellen van planmatig onderhoud. Daar we met relatief weinig van dergelijke onvoorziene zaken te maken hebben gekregen, hoefde het gereserveerde budget niet te worden aangesproken.

Programma 3: Landrecreatie

Onder Landrecreatie vallen de kosten voor beheer en onderhoud van routenetwerken (borden) in de provincie Fryslân en het aanpassen en uitbreiden van het knooppuntensysteem.

Per 1 januari 2015 is het complete fietsroutenetwerk in Fryslân in beheer bij Marrekrite.

Voor het onderhoud is een contract afgesloten met Folkersma, waarbij de kosten één op één worden doorbelast aan de deelnemers.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	127.768	201.897	101.897	315.778
Lasten	-132.596	-201.897	-101.897	-311.986
Saldo	-4.828	-	-	3.792
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-4.828	-	-	3.792
Toevoeging/onttrekking aan reserves	4.828	-	-	-3.792
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan het landrecreatiefonds (onttrekking).

Landrecreatie	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen	201.897	127.768		74.129
Uitgaven				
Kosten landrecreatie	1.897	4.917		3.020
Onderhoud fiets-en wandelknooppunten	100.000	120.336		20.336
Routenetwerk Fryslan plus Ooststellingwerf	100.000	7.342	92.658	
	0	-4.828	92.658	97.485

De afwijking op dit programma is per saldo 4.828 nadeel.

Belangrijkste verschillen tussen begroting ná wijziging en realisatie 2017:

De drie grootste afwijking staan met elkaar in verband en zijn per saldo minimaal.

Programma 4: Baggeren

Onder het programma Baggeren vallen de baggerwerkzaamheden, die door derden worden uitgevoerd voor Marrekrite.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	144.417	144.417	144.417	144.417
Lasten	-20.115	-237.000	-144.417	-92.230
Saldo	124.302	-92.583	-	52.187
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	124.302	-92.583	-	52.187
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-124.302	92.583	-	-52.187
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Het positieve resultaat valt ten gunste aan het baggerfonds (toevoeging).

Baggeren	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen	144.417	144.417		
Uitgaven				
Baggerwerk	237.000	20.115	216.885	
	-92.583	124.302	216.885	0

De afwijking op dit programma is per saldo 216.885 voordeel.

Belangrijkste verschillen tussen begroting ná wijziging en realisatie 2017:

In totaal stond er voor 2017 € 217.000 geraamd aan bijdragen voor baggerprojecten van deelnemers. Het ging om het project Butenfjild (€ 69.000), het project Rakkenpole (€ 84.000) en om het project De Burd (€ 84.000). Daar deze alle drie zijn uitgesteld, dan wel, nog niet in rekening zijn gebracht, is er een voordeel ten opzichte van de raming.

Programma 5: Ontwikkelingen

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	12.644	374.589	12.089	12.089
Lasten	-82.041	-538.870	-25.470	-83.743
Saldo	-69.397	-164.281	-13.381	-71.654
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-69.397	-164.281	-13.381	-71.654
Toevoeging/onttrekking aan reserves	69.397	164.281	13.381	71.654
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan het ontwikkelingsfonds (onttrekking).

Ontwikkelingen (Water&Land)	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen	374.589	12.644		361.945
Uitgaven				
Ontwikkelingen waterrecreatie	4.750	74.183		69.433
Ontwikkelingen landrecreatie	2.500		2.500	
Projecten: Marboei, app, Haskerdijken, Roospo	531.620	7.858	523.762	
	-164.281	-69.397	526.262	431.378

De afwijking op dit programma is per saldo € 94.884 voordeel.

Belangrijkste verschillen tussen begroting ná wijziging en realisatie 2017:

De verkoop van het jubileumboekje is gekoppeld aan de wimpelverkoop 2018. Hierdoor zijn wel alle kosten in 2017 gemaakt, maar komt veruit het grootste deel van de verwachte opbrengst ten goed aan het jaar 2018. Hierdoor is er voor 2017 een nadeel van circa € 35.000.

Daarnaast zien we dat een aantal projecten dat wel was voorzien, door diverse omstandigheden nog niet is uitgevoerd. in totaal gaat het om een "voordeel" van circa € 130.000 (bouw aanlegplaats bij het Bastion: € 40.000; bijdrage steigers Ritsumasiel: € 42.500; bijdrage steiger Lauwersmeer: € 30.000 en een bijdrage voor aanlegvoorzieningen Butenfjild: €20.000).

Programma 6: Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Onder dit programma vallen de bijdrage van de donateurs, de kosten voor vrijwilligers en de kosten en de opbrengsten van de wimpelverkoppen.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	182.773	170.000	170.000	191.853
Lasten	-12.263	-14.500	-14.500	-17.329
Saldo	170.510	155.500	155.500	174.524
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	170.510	155.500	155.500	174.524
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-170.510	-155.500	-155.500	-174.524
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Het positieve resultaat valt ten gunste aan het onderhoudsfonds (toevoeging).

Wimpels, donaties & vrijwilligers	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Wimpelactie	165.000	167.662	2.662	
Donaties	5.000	15.111	10.111	
Uitgaven				
Wimpelactie & vrijwilligers	14.500	12.263	2.237	
	155.500	170.510	15.010	0

De afwijking op dit programma is per saldo 15.010 voordeel.

Belangrijkste verschillen tussen begroting ná wijziging en realisatie 2017:

We hebben in 2017 twee extra giften/donaties mogen ontvangen van bijna € 5000. Van de plm. 650 donateurs heeft zijn er 350 geweest die meer hebben overgemaakt dan de “standaard” € 7,-

Overige algemene dekkingsmiddelen

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Bijdrage deelnemers compensabele btw	417.231	492.948	325.599	269.500
BTW compensabel voor deelnemers	-417.231	-492.948	-325.599	-269.500
Saldo	-	-	-	-

8. WET NORMERING TOPFUNCTIONARISSEN

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op het Recreatieschap Marrekrite van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt € 181.000.

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Topfunctionarissen

Onderstaande persoon valt onder de definitie van topfunctionaris. De functie van de directeur zit onder de norm van het WNT, maar moet volgens de wet gerapporteerd worden.

<i>bedragen x € 1</i>	L. Touwen 2017	L. Touwen 2016
Functie(s)	Directeur	Directeur
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,8889	0,8889
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning	€ 64.473	€ 62.917
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 538	€ 106
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.828	€ 9.283
Totaal bezoldiging	€ 63.935	€ 62.812
Toepasselijk WNT-maximum[1]	€ 160.891	€ 159.113
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.	n.v.t.

Dagelijks bestuur		
Deelnemer	Naam	Wijzigingen
Provincie Fryslân	dhr. K. Kielstra	
Gemeente Súdwest Fryslân	dhr. M. Offinga	
Gemeente Kollumerland c.a.	dhr. J. Boerema	
Gemeente Franekeradeel	mevr. C. de Pee	
Gemeente Opsterland	dhr. R. Jonkman	
Gemeente De Fryske Marren	dhr. J. van der Pal	
Marrekrite	dhr. Touwen (directeur)	

Algemeen bestuur		
Deelnemer	Naam	Wijzigingen
Provincie Fryslân	dhr. K. Kielstra	
Gemeente Achtkarspelen	dhr. K. Antuma	
Gemeente Dantumadiel	dhr. T. Piersma	
Gemeente Dongeradeel	dhr. S. Boorsma	
Gemeente Ferwerderadiel	dhr. W. van den Berg	
Gemeente Franekeradeel	mevr. C. de Pee	
Gemeente De Fryske Marren	dhr. J. van der Pal	
Gemeente Harlingen	mevr. M. Le Roy	
Gemeente Heerenveen	mevr. C. van der Laan	
Gemeente Het Bildt	mevr. B. Tol	
Gemeente Kollumerland c.a.	dhr. J. Boerema	
Gemeente Leeuwarden	mevr. I. Diks	
Gemeente Leeuwarderadeel	mevr. R. van der Meulen - van der Ende	
Gemeente Littenseradiel	dhr. B. Bonnema	
Gemeente Menameradiel	dhr. A. Dijkstra	
Gemeente Opsterland	dhr. R. Jonkman	
Gemeente Smallingerland	dhr. R. van der Leek	
Gemeente Súdwest Fryslân	dhr. M. Offinga	
Gemeente Tytsjerksteradiel	dhr. G. Schippers	
Gemeente Weststellingwerf	dhr. F. Kloosterman	

Voor alle bovengenoemde personen is het onderstaande van toepassing (bedragen x € 1)

bedragen x € 1	
Functie(s)	AB- en of DB Lid
Duur dienstverband in 2015	n.v.t.
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris?	n.v.t.
(Fictieve) dienstbetrekking?	n.v.t.
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Bezoldiging	
Beloning	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 0
Toepasselijk WNT-maximum[1]	n.v.t.
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.

[1] $y = \frac{x \cdot a \cdot b}{365}$ waarbij: x = voor instelling geldend WNT-bezoldigingsmaximum, a = deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte) en b = functieduur in kalenderdagen

9. Programmarekening over begrotingsjaar en begrotingsrechtmatigheden 2017

	Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Begrotingsafwijking		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Bedrijfsvoering	452.265	-536.212	-83.947	450.587	-511.399	-60.812	1.678	-24.813	-23.135
Waterrecreatie	950.829	-1.855.242	-904.413	729.280	-1.287.067	-557.787	221.549	-568.175	-346.626
Landrecreatie	201.897	-201.897	-	127.768	-132.596	-4.828	74.129	-69.301	4.828
Baggeren	144.417	-237.000	-92.583	144.417	-20.115	124.302	-	-216.885	-216.885
Ontwikkelingen	374.589	-538.870	-164.281	12.644	-82.041	-69.397	361.945	-456.829	-94.884
Wimpels, donaties & vrijwilligers	170.000	-14.500	155.500	182.773	-12.263	170.510	-12.773	-2.237	-15.010
Subtotaal	2.293.997	-3.383.721	-1.089.724	1.647.469	-2.045.481	-398.012	646.528	-1.338.240	-691.712
Algemene dekkingsmiddelen									
Saldo compensabele BTW en uitkering	492.948	-492.948	-	417.231	-417.231	-	75.717	-75.717	-
Subtotaal	492.948	-492.948	-	417.231	-417.231	-	722.245	-1.413.957	-691.712
Resultaat vóór bestemming	2.786.945	-3.876.669	-1.089.724	2.064.700	-2.462.712	-398.012	1.368.773	-2.752.197	-691.712
Toevoeging/onttrekking aan reserves	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*			Verschil
Algemene reserve	148.945	-83.947	64.998	148.945	139.188	288.133			223.135
Onderhoudsfonds	1.514.422	-748.913	765.509	1.514.422	-587.277	927.145			161.636
Landrecreatiefonds	1.054.240	-	1.054.240	1.054.240	-4.828	1.049.412			-4.828
Baggerfonds	273.542	-92.583	180.959	273.542	124.302	397.844			216.885
Ontwikkelingsfonds	34.262	-164.281	-130.019	34.262	-69.397	-35.135			94.884
Subtotaal mutaties reserves	3.025.411	-1.089.724	1.935.687	3.025.411	-398.012	2.627.399			691.712
Resultaat ná bestemming			-			-			-

*Saldo reserves/fondsen na verrekening resultaatbegrotingsjaar

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende “soorten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, - verordening) was gedefinieerd.		
Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		
Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.		
Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		
- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar		
Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
- jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren		

- **10. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant**

